

Is jouw school al klaar voor de digitale adaptieve Centrale Eindtoets?

De digitale adaptieve Centrale Eindtoets, die in 2018 wordt gelanceerd, doet menig onderwijshart sneller kloppen. Maar al is de liefde nog zo groot, als school zul je de zaken wel op orde moeten hebben als je kiest voor deze eindtoets. Hoe staat het met de infrastructuur op jouw school, is de verbinding wel snel genoeg, op welke devices wil en kun jij toetsen? Ter voorbereiding op 2018 nam basisschool De Linderte in Raalte onlangs vast de proef op de som en deed zij mee aan de digitale proeftoets van het College voor Toetsen en Examens (CvTE).

Door **Vanessa Pelle** Foto's **Tom van Limpt**

De ontvangst op De Linderte is open, de leraren vragen nieuwsgierig wie wij zijn en wat we komen doen. De Linderte heeft als academische school een onderzoekende houding. Het is niet verwonderlijk dat deze school meedoet aan de digitale proeftoets die dit jaar voor het eerst is afgenomen met Facet. Facet is het digitale toets- en examensysteem dat vanaf 2018 gebruikt zal worden voor de digitale adaptieve Centrale Eindtoets. De proeftoets is nog niet adaptief, zoals straks het geval zal zijn, maar stelt de school wel in staat om een plan van aanpak te formuleren en eventuele problemen in kaart te brengen voor de afname van een digitale toets. 'We kijken enorm uit naar het adaptief toetsen', zegt Marja Tijs, leerkracht groep 8 en bovenbouwcoördinator van De Linderte.

ICT-coördinator Gerard Holtslag

'Ik denk dat iedereen dat doet. Die omslag kan echter niet van de een op de andere dag, dus om daar in deze fase bij betrokken te zijn en feedback op te kunnen geven, is natuurlijk geweldig.' ICT-coördinator Gerard Holtslag vult aan: 'Als school staan wij open voor pilots. Dat zit er van oudsher in. Jaren geleden zijn wij al gaan testen met digitale toetsmodules, maar dat leverde toen veel frustratie op. We merkten bijvoorbeeld dat het zeer nauw luisterde of de leerling een punt of een komma gebruikte. Een computer is onverbiddelijk! Als je in een klassensituatie een schrift van een leerling ziet met punten in plaats van komma's, snap je als leerkracht echt wel wat daarmee bedoeld is. We zijn toen teruggegaan naar toetsen op papier. Nu er een adaptieve toets in ontwikkeling is, stellen wij ons daar weer voor open. Digitaal toetsen is de toekomst en door het adaptieve element wordt de capaciteit van de leerling centraal gesteld, ook van leerlingen met specifieke ondersteuningsbehoeften. Daar moet je zo vroeg en zo veel mogelijk vertrouwd mee raken.'

VOORWAARDEN

Marian Koggel van De Linderte ontfermt zich als IB-er over het nog te vormen stappenplan. 'We zijn druk bezig om te kijken hoe we digitaal toetsen gaan inzetten. We hebben intern een presentatie gegeven. Daarbij hebben we het belang van adaptief toetsen ook aan de hand van bestaande onderzoeken wetenschappelijk onderbouwd, wat bij ons als academische school erg past. Dat heeft ervoor gezorgd dat we nu met elkaar die keuze hebben gemaakt, mits er aan een aantal voorwaarden wordt voldaan.' Marja Tijs: 'We hebben bijvoorbeeld een prachtig

Vanaf het najaar 2016 is er een quickscan beschikbaar via www.centraleeindtoetspo.nl. De quickscan helpt om in een paar minuten inzichtelijk te krijgen waar de school aan moet voldoen om de digitale adaptieve Centrale Eindtoets af te kunnen nemen.

DOE DE OEFENTOETS!

Maak jezelf en je leerlingen vast vertrouwd met digitaal toetsen en ga aan de slag met de online oefentoets in Facet.

bit.do/oefentoets

IB-er Marian Koggel

ICT-lokaal. Daar passen veel kinderen in. Alleen wij hebben twee groepen 8 en die konden in de proeffase niet allemaal op hetzelfde moment dezelfde toets afnemen. Wij hebben het geluk dat we op een nieuwe school werken met veel computers en laptops, maar er zijn ook scholen die dat niet hebben.' Gerard: 'Inmiddels hebben we er een heleboel *refurbished* laptops bij, dus als we alle laptops van de school zouden verzamelen, dan komen we een heel eind. In de situatie in 2018 kunnen scholen kiezen om in een bepaalde periode de digitale adaptieve Centrale Eindtoets af te nemen. Dan kun je groepen gaan splitsen. Een bijkomend voordeel is dat de toets dan echt adaptief is, dus dan heb je ook niet dat leerlingen te dicht op elkaar zitten en zouden kunnen spieken. Op meerdere momenten in de toets wordt het niveau van de leerling bepaald, waardoor iedereen zijn eigen maatwerktoets krijgt.'

'HET BLIJFT TECHNIEK!'

'Nog een voorwaarde is dat het werkt', vervolgt Gerard. 'Wij hebben een draadloos netwerk dat vanuit een datacenter in Hengelo wordt gemonitord. Daar is een controller die de capaciteit van de access points kan verplaatsen. Als er in een bepaalde hoek van het gebouw meer capaciteit nodig is, dan is dat technisch mogelijk. Je begint natuurlijk al met het testen van elke device. Je hebt een testprogramma dus dan weet je al of het werkt. Maar het blijft spannend. Ik kan me goed voorstellen dat een leerkracht heel graag wil dat er een ICT-er bij is. Het blijft techniek! Op het moment dat er een update komt van bijvoorbeeld Microsoft kan de boel in één nacht overhoop worden gegooid.' Marja Tijs: 'De aanwezigheid van een ICT-er en een leerkracht is ook wenselijk voor de leerlingen, dat bleek ook tijdens de proeftoets. Onze leerlingen zijn gewend om met computers om te gaan, maar bij een rekensom zag ik iemand toch een liniaal pakken en tegen het beeldscherm aan houden. Je moet dus wel alert zijn en zorgen voor structuur en begeleiding.'

CENTRALE EIENDOETS

Voor leerlingen in groep 8 in het basisonderwijs is het verplicht een eindtoets af te nemen voor Nederlandse taal en rekenen. Een eindtoets geeft een advies over welk type vervolgonderwijs het beste bij de leerling past. Ook laat het resultaat van een eindtoets zien in welke mate leerlingen de referentieniveaus voor taal en rekenen beheersen. Het College voor Toetsen en Examens (CvTE) biedt namens de overheid de Centrale Eindtoets aan en werkt hierbij samen met Stichting Cito. In november maakt de minister voor schooljaar 2016-2017 bekend welke eindtoetsen naast de Centrale Eindtoets toegelaten zijn. Route 8 van A-Vision en IEP van Bureau ICE zijn al toegelaten. Scholen kunnen voor 2016-2017 in ieder geval kiezen uit drie eindtoetsen.

Leerkrachtonafhankelijk

De Centrale Eindtoets wordt tot en met 2017 afgenomen op twee niveaus. De leerkracht kiest dan op welk niveau een leerling de toets maakt. Volgens de wet moet een eindtoets vanaf schooljaar 2017-2018 leerkrachtonafhankelijk zijn. Vanaf dat schooljaar wordt de Centrale Eindtoets daarom in **twee varianten** aangeboden:

- de *digitale adaptieve* Centrale Eindtoets, die zich aanpast aan het niveau van de leerling. Deze toets is binnen de wettelijke periode voor een eindtoets flexibel door de school af te nemen en wordt afgenomen in het computersysteem Facet.
- de *papieren* Centrale Eindtoets, die op 1 niveau en op vastgestelde afnamedata wordt afgenomen.

Lees meer over de Centrale Eindtoets op www.centraleeindtoetspo.nl

>>

Leerkracht groep 8 en bovenbouwcoördinator Marja Tijs

Dit kun je overigens heel goed oefenen. Laat dit niet aan het toeval over en begin hier op tijd mee. Er is een oefentoets van het CvTE online beschikbaar, zo leer je leerlingen vast de vaardigheden om ermee om te gaan.'

DEVICE ONAFHANKELIJK

Het bijbrengen van die digitale (toets)vaardigheden krijgt ook in het plan van aanpak een prominente plek. Marian Koggel: 'Dat is ook een voorwaarde! Voor de leerling, maar ook voor de leerkracht. We willen dat de kleuters al bekend raken met computergebruik. Kinderen komen

swipend binnen, maar moeten ook leren omgaan met de muis.'

Overigens hoeft het swipen helemaal geen belemmering te vormen voor het maken van de digitale adaptieve Centrale Eindtoets, weet het CvTE ons te vertellen. 'De digitale adaptieve Centrale Eindtoets wordt device onafhankelijk, al zijn we

met bepaalde partijen nog in gesprek. We kijken goed naar usability. Kun je zo'n toets ook goed maken op bijvoorbeeld een tablet? We zullen zorgen dat de digitale adaptieve Centrale Eindtoets op diverse devices technisch mogelijk is, dat het veilig is en dat leerlingen niet tijdens de toets bijvoorbeeld op Wikipedia kunnen. Ook het gedrag van de toets zal voorspelbaar zijn. De vraag moet er op een tablet niet opeens heel anders uitzien dan op een pc bijvoorbeeld.'

Het stemt Gerard gelukkig: 'Wij blijven ons oriënteren op het gebied van devices en het is fijn dat we qua digitale toets niet tot een bepaalde keuze gedwongen worden.' Koudwatervrees hebben ze duidelijk niet op De Linderte.

Marja Tijs: 'Al het nieuwe is wennen. Facet was een nieuw woord voor mij. Dat programma moest geïnstalleerd worden en Gerard heeft dat ruim op tijd gedaan. 's Ochtends moest ik de wachtwoorden invoeren en om eventuele problemen tijdig te kunnen ondervangen, zorgde ik dat ik ruim op tijd aanwezig was. Dat zal steeds makkelijker worden.' Ze lacht: 'Tot ik nog maar vijf minuutjes eerder kom.' Marian Koggel: 'Ga daarom nu al samen met je team een gewenningstraject in. Breng aan je team over dat er stappen nodig zijn, onderbouw dit goed. Bedenk samen waar jullie willen beginnen. Als niet alle neuzen dezelfde kant opstaan, wordt het moeilijk.' Gerard: 'Breng bijvoorbeeld het DNA van de school in kaart. Wat voor school wil je zijn, wat past bij jullie, waar willen jullie heen en wat is daarvoor nodig? Dan leg je echt een hele brede basis waarin je naar de visie van de school toe gaat werken. Het komt overeen met de *Vier in balans*-monitor van Kennisnet. Dat is ook een manier om de boel in beeld te krijgen.'

TIP SYSTEEMEISEN

Facet is een systeem voor digitale toetsen en examens, ontwikkeld door het CvTE en DUO. Met Facet zijn in het vo en mbo al ruim één miljoen toetsen en examens afgenomen. Vanaf 2018 zal ook de digitale adaptieve Centrale Eindtoets in Facet worden afgenomen. Bekijk op bit.do/facetinfo aan welke systeemeisen je school moet voldoen om deel te kunnen nemen aan de adaptieve Centrale Eindtoets in 2018.

Hoe is het nu op jouw school geregeld en wat heb je straks nodig?

DE VOORDELEN OP EEN RIJ

De digitale adaptieve Centrale Eindtoets is:

... een toets op maat:

- toegankelijk voor iedere leerling – ook in het speciaal (basis)onderwijs;
- uitdagend en motiverend voor iedere leerling;
- geschikt voor leerlingen met een disharmonisch profiel, die naast meerkeuzevragen andere itemtypes bevat.

... een toets die meer differentieert:

- aan de onderkant en bovenkant van de vaardigheidsschaal <BB – VWO+;
- op het niveau van subdomeinen taal en rekenen.

... een toets die goed aansluit bij:

- toenemende digitalisering van leermiddelen;
- doorgaande leerlijn po-vo.

Deelnemen aan de proeftoets Centrale Eindtoets 2017?

Medio september krijgen alle scholen een uitnodiging voor deelname en staat de informatie op www.centraleeindtoetspo.nl